

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹ ԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԻԹԱԱԼԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈ 312 ՃՈՒՄԱ ԷՐԹԷՍԻ

ԻԻԶԻՆՃԻՒ ՍԷՆԷ

25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1872

Սէտսյը Հաղղէթ շիմսիլիք հաֆթատա իւշ տէֆա եանի Սայը, Բէնչէնպիս վէ ճումաա էրթէսի կիւնէրի քէպիր նիւսիւ իլէ նէշը օլունաճագ : Ղաղէթանըն Ապօնաթը Սէնէվի 6 . Ալթը այըղը 3 պուշուգ վէ իւշ այըղը 2 մէճիտիյէ վէ պէհէր նիւսիւսի 40 փարա տըր : Թաշրալար իչիւն քօթա իւնրէթի զամմ օլունուր : Ապօնաթըն թարիսի պէհէր այըն պիրիստէն եախօտ օն պէշիտէն իթիպար օլունաճագ տըր : Ղաղէթսյա տէրն օլունաճագ իչիւն կէօնտէրիլէճէք էվրագ վէ մէքեաթիպ Ղալաթատա էրմէնի Գիլիսէսի սօզաղընտա Ն . 19 իլէ մուրաղղամ Սէտսյը Հաղղէթ մաթպասաւնա իրսալ օլունուր : Իլանաթըն պէհէր սըրասը իւք տէֆա 100 փարա, իքիսէն տէֆա 60 փարա տըր : Ուղուն նէշրիյաթ իչիւն այըղնա ըաղարըղ օլունուր :

ԱՍԻԹԱՆԷ 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՍԷՐՊԷՍԹԻՒ ՄԷԶԷՊ

Ժաշիւր Եճէր Ղաղէթաս ընտա գրաաթ օլունմուշ տուր . Իթալիատա, Ալէմանիատա վէ կէրէք Ֆրանսատա մէտէնիյէթ վէ խուսուսի իլէ հէր շէյտէն նաղիք սէրպէսթիի վիճտան մէսէլէսի թահթը միւթալաայա ալընմասը էլլէմ իքէն, էլան պու կիւնքի կիւն աթֆը նաղար օլունամամը տըր :

Պիզ պու մէսէլէսին հէր տայիմ թալէպ վէ իտտասաւնտա օլմատըղտան պաշգա քէլէլմ վուգուա կէլմէքսէ օլան հաղարաթլարը տախի զահիրէ չըղարմաղա մէհզուն տէյիլ իսէք տէ, պու մէսէլէսին պիր վաթանը մախսուսի օլմատըղընտան, Եահուտի, Բրօթէսթան վէ Գաթօլիքլէրէ օլան զուլմ ու թէատտի խուսուսունտա ճիւմէսի տէ հէմէհէրիլի ատտ օլունապիլիլի . Մուախարէն պիր չիրքէթ մարիֆէթի իլէ Բիզատա պիր տարիւլֆիւնուն իհտասընա պէտ վէ մուպաղըրէթ գըլընմըշ ըար, մէքիւր չիրքէթ նիզամըն մուղայիրինտէ օլմատըղը հալտէ, ֆաղաթ ճիզվիթլէր մարիֆէթի իլէ իտարէ օլունաճաղը չիրքէթը մէքիւրէ աղիմ պիր գապահաթ ատտ օլունուր, վէ պու թէօհմէթ ատտ օլունմասը իւղէրինէ չիրքէթը մէզպուրուն աղալարը պաղը ահալի թաւաֆընտան մուամէլէյի նապէճա վէ թահքիրէյէ պիլթէսատիւֆ թէշէպպիւսաթլարընա մուվաֆֆագ օլմատըղար : Իշպու մուամէլէյի թահքիրիյէ էանասընտա Մօտէնատա միւտէրրիսիլքէ մէշղուլօլունան Սպարպարօ նամ քիմէսնէ, քի Իթալիա իթթիհատընն էն չիտտէթիլի մուհաֆըղը իտի վէ բօլիթիգա հաղղընտա տախի պաղը ղէվաթը միւհթէրէմէրին էֆքեարընէրին

մուղայիրինտէ պուլունմագտա իտի իսէ տէ Բէֆէր Ղաղէթասը իլէ պու մատտէ հաղղընտա, եանի Սէրպէսթիի վիճտան մուպահասաւնա կիրիշտիլինտէ, էսասը սահիհէյի մէքիւրիւ ֆիլհագիքէ շէհանէ մուհաֆաղա իթմիշ իտի :

Պու վէսիլէյի Մ. Լապուլէյ այնը պիր ֆըրսաթ ատտ իտէրէք, Մ. Սպարպարօյա պիր մէքթուպ թահիր իթմիշ օլուպ, մէքթուպու մէքիւրիւ մումայիլէյի քէնտի ահրպապսընտան պիրի վասէթատըլլա թարաֆըմըղա իրսալ իլլէմիշ տիր :

Պիզլէր օգույանլարըմըղըն նաղարը տըղգաթընը տավէթիմիլ իլէ, մէքթուպու մէքիւրիւ իթթիլարէն տէրն իլլէրիլ քի սէրպէսթիյէթին մէպտէյի սահիհէսինէ պունտան զիյատէ պիր պահա վէ իսպաթ օլունամաղ :

Մ. Լապուլէյին խալիսանէ իֆատաթը իւղրէ սէրպէսթիի մէզհէպ Իթալիա մէմայիլինտէ միւշավէրէ օլունմամալը տըր, չիւնքի էհիլ բօլիթիգատան մէհուր Մ. Գաթուր պու մատտէ հաղղընտա շու վէճհ իլէ ֆէթվա վէրմիշ իտի, եանի սէրպէսթ պիր մէմալիքտէ Գիլիսէ սէրպէսթ օլմալը տըր, ալէլիւսուս Իթալիատա, գալանիւնին, չիրքէթէ միւսաատէսի պիզտէն չօգ զիյատէ օլուպ, Ֆրանսատա տախի հէր էլմ պունա մունթաղըր տըրլար :

Պու սէպէպէ մէպի ձիզվիթլէրին վէ թարիգաթը սայիրլէրին իճթիմաղ վէ իթթիֆաղընն մէն օլունմասը հաղղ ու հուգուգա քեամիլէն մուղայիր տիր :

Իմոի Մ. Լապուլէյ իլէ պէրապէր իսթիսհապ իթտիլիմիլ մէզհէպպիլէրլէրէ հէր հանկը ճիհէթտէ թէշէսիլի նուֆուսլարը հիւքմ իթսէ տէ, էլինէ քէնտուլէրի իչին տավա իթտիլիմիլ սէրպէսթիյէթի հիւսէմալարընա իյֆա իլլէմէքտէն իճթիւնապ իթմէքտէ տիրլէր :

Հալ պու քի պու էֆքեար, թալէպիմիլ օլան մէպտէյէ իլալ իտէմէպ, չիւնքիւ պիզիմ ըսրար իթմէքտէ օլուսուղումուղ սէրպէսթիյէթ, տէյիլ եալընըղ ձիզվիթլէր եախօտ Եահուտիլէր իչիւն, իլլա ինսանիլէթէ իպրաղ իլլէտիլիմիլ հիւրմէթ վէ ըայէթտէն նաչի տիր :

Մօտէնատա միւտէրրիս Սպարպարօ ճէնապլէրինէ :

Կլաթինեը—Վէրսայլ 20 թըշրինի էվլէլ 1872 :

Միւհիպպիմ միւտէրրիս :

ձիզվիթլէր հաղղընտա վէ սէրպէսթիի մէզհէպին մուհաֆաղաղը զըմընտա Բէֆէր Ղաղէթասընտա նէշը իլլէտիլինիլ թահիրաթընըղ էֆքեարը խալիսանէ իլէ գըրաաթ իթմիլիմ տիր : Վէ Իթալիատա սէրպէսթիի մէզհէպ էֆքեարընէ կիւն պէ կիւն թէզէիտի մահզուգիլէթը քեաւմիլէ միւհիպ օլմուշ տուր, վէ Բէֆէր Ղաղէթասընն էֆքեարընա մուղայիր, ֆաղաթ հաղղը պիր մէպտէյի Ղաղէթայի մէքիւրիւն հիւրմէթ ու ըայէթ իլէ մուպահասա իթմէսի տօղրուսու գալպիմէ տէրէճէի նիհայէտէ թէշէսիլ իթմիշ տիր :

Իլլէ սէրպէսթիյէթին խալիսէթէն մուհասէնաթընա էսասէն սիզին իլէ հէմէֆքեար իսէմտէ, Գաթօլիքլէք շու էէնի իհտաս խրիսթիյանըղ սըֆաթընա թահվիլ օլունապիլիլի էսրարընը միւսթագպլէ իհալէ իտէրիմ :

Գաթօլիքլէք միւտտէթը վաֆիրէտէն պէրու միհն ու մէշաղղաթ չէքմիշ վէ տահատա չէքէճէք տիր, չիւնքիւնըն գուվլէթը թապիյէսի էլհալէթի հաղի պէր հայաթ տըր, եանի մէրհամէթ, պու ճիհէթտէն Գաթօլիքլէք Ինճիլի շէրիֆին այաթը քէլիմէսինտէն միւֆարագաթ իթմէտիլի իչին նանա ըայէթ վէ հիւրմէթ իթմէլիլիլ, պիզ

Թանկեան մուֆաքաթ իմիջ օլտու-
ղունու Պաշէն Կազըյօր :

— Գոլտու շէրիֆտէն քանունի էլ-
վէլը Եֆրէնի իքի Թարիխի իլէ վարիտ
օլան մուխապէրաթտան աղնալըլըլընա
կէօրէ Լաթին բաթրիլի Մօնա . Վալէրկա
ճէնապլէրի վէֆաթ իմիջ տիր :

— Սալը կէճէսինտէն պէտէն Իթա-
լիա խաթիթնա Օթրանթէ իլէ Բօմա մէ-
յաքնընտա օլան թէլէլըլաթ խաթիթը պօ-
զուրըլ տուր :

— Սալը կիւնիւ Թաթաւլա սաքնիլէ-
քնտէն վէ խաթիլէ մէմուրէրնտէն սա-
պլը պիր մէմուրուն օղլունու վուգու-
պուլան միւտարէպէտէ վուրմուշլար վէ
սահապը ճիւնայէթ էլան էլաթաթ իտիլէմէ-
միջ տիր :

— Պայրամըն իլը կէճէսի Ղալաթա-
տա Ճօրճիւնի գաղնօսունտա քէզա պիր
սաթէմ վուրմուշլար տըր :

— Կէլէն սալը կիւնիւ տէօրթ նէֆէր
սաքնիլէր սէրիսօլ հալաթ պիր պիրլէրիլէ
մուարաղայա թուրուշուպ իլէրիւնտէն պի-
րիսինի իքի իւլ Եէրնիտէն Եարալաուրդ-
լարը իլիթիլմիջ տիր :

— Աղիլիյէ գուլմանիսընըն իտա-
րէճէ օլան մուհասին թէտպիրի հազգըն-
տա զազէթամըլ իլէ պաղը մուպահասա
տէրճ իթմիլ իսէք տէ , Հայտար փաշա իս-
կէլէսի հազգընտա գուլմանիսըլ մէգըրի-
րին պու կիւնէ տէկին իթթիլաղ իլէ-
տիլի թէտպիր Եիրքէթէ նիսպէթէն ա-
հալիին բէք տէ խօշուտիլէթին մուհիս
օլմամադտա տըր , Ջիւնքի իսկէլէյի մէզ-
քիւրճէ վուգու պուլան տալանըն նէ սիւ-
րէթտէ խիթամփէղըր օլաճաղընը պիլլէր
պիլլէմէզ իսէք տէ , անճազ շու մուվազ-
գաթ թէտպիրտէ Աղիլիյէ գուլմանիսըլ
Եիրքէթտէն կէրու գալմադտա օլտուղու-
աշիքեար կէօրիւնիլօր , Եիրքէթ էն սէ-
րիլէ հարաքէ վաթօր թալին իթտիլի հալ-

սէքէնէսի զայէթ ճէսուր ատամլար իսէ
տէ , Թէկլէ Կորկիս պիր հիւնէր իլէ ան-
լէրի քէնտիլէ իթաթ իթտիրի :

Քէզալիք Թաթաթի մէմալիքի տաթի
Թէքլէ Կորկիս իթաթ իտիւպ , հիւ-
քիւնէթինտէ թէքրար իպգա օլուր , Ա-
սաքիլի իմքէրաթթօրիլէ էքմէք վէ զաթի-
րէ թէտարիք իթմէք իլին Պօլլանըն հէր
գաթիլէրիլէ տաղըլմըլ օլուպ , պիր տէ
նալէհան հարապ օրուլարընըն սէսինի ի-
շիթիլ իլիթմէզ , քէօյլէրի թէքմիլ Եաղ-
մա իտիւպ կիտէրլէր , Խըտմէթքեարըմըլ
Էլիսըլ թալին թալինաթ իսթէմէք իլին
իմքէրաթթօրուն նէլտիլէ կէօնտէրտիլմիզ
պու էսնատէ իտի , իմքէրաթթօր պիլլէ
իւլ Էն զէրայիլ իթա օլունմասընը քէօյ-
լիլէրէ իրատէ իթտիրտէն սօնրա պիր
կիւնիլէք բանայիլտէն թէրաքիւմ իտէն
կէօմիլէք հասըլաթընը տաթի պիլլէ իհ-
սան իլլէտի քի պու հասըլաթ ֆուգարա-
ճա թէպիլիլ իլէ պիլլի իքի մահ գատար
պէսլէտի : Լաքին բատիլահ էմրինի իճրա
իթմէյէ միւքթէտիր ատամ իսթէր իտի ,
Պիլ իսէ մէնաֆիլի զաթիլէմիլի պէր թա-

տէ , Աղիլիյէ իսէ էն աղըր Եիւրիլէն Յ
նումէրօ վաթօրու թալին իթմիլ օլմաղ իլէ
պուլուն Եէրնիէ էկէր Աղիլիյէ իտարէսի
հիլ տէյիլ իսէ շըմէնտիլէր սէֆէրինէ Եա
նումէրօ 6 , Եա տա նումէրօ 3 վաթօրու
Թաթիս իթաթ , գուլմանիսըլ մէգըրիլէ
նաֆի օլաճաղը իլէ պէրապէր , ահալինի
տաթի էֆքեարընա վէ աղիլսինէ պիր
պէօյիլէք ֆէտաքեարըլք օլաճաղը պէտէ-
հաթտէն տիր , էֆքեարըլ ամմէ տայիմա
թէգատիլմէ մայիլ օլտուղունտան , հէր
նէ գատար շու իֆատէմիլ վահի պիր շէյ
ատտ օլունապիլիլ իսէ տէ , պիլլէր մահ-
ղա էֆքեարըլ ահալիլի վէ իքի իտարէսին
վաթիլարընըն զայրի միւսալի հարաքէ-
թինտէն պիրլինի մէսէրէթի իլէ տիկէ-
րինի մէյեուսիլէթին պէյան իտէրէք ,
քէյիլէթի Աղիլիյէ իտարէսինի միւհիթէ-
րէմ աղալարընըն միւթալաաթնա հէվալէ
իտէրիլ :

— Պունտան շէնտ կիւն աղտէմֆ-
Պօֆօ զազէթաթը , Բօմատա թապ ու նէյր
օլունան Պօֆօ-Նամ զազէթաթան Նադ-
լէն Քիւրսիի շէրիֆ սէֆիլի Մօնա . Պքան-
գի հազրէթլէրինի կէօյա ըիֆաղաթըլա
Ասիթանէտէն ֆիրար իթմիլ պիր Խալամ
գատընըն հիքեայէսինի տէրճ իթմիլ տիր ,
վէ ըուգնամէ տաթի պունու պիլ թէր-
ճիւմէ գիլլինէ Քիւրսիի շէրիֆ ալէյին-
տէ միւթէճատիլանէ պիր մէգալաթը մալ-
սուսէ տաթի տէրճ իթմիլ տիր :

Խալու վուգուաթը մէգըրիլէյի գը-
րաթթ իլլէտիլիլէլա զարայիպտէն օլա-
րաթ աթի իւլ զիքը մատտէլէր վարիտի
հաթըրմըլ օլմուլ տուր :

Էվլէլա մէրգուլմէ գատըն ըիլլայէթէ
նազարէն ասհապը սէրվէթտէն պուլուն-
տուղու ճիհէթիլլէ , պէյնէլ Խալամ թա-
նըլմըլ պիր գատըն օլաճաղը էմըլ զայրը
մէճհուլ օլմաղըն , պիր սէնէտէն միւթէ-
ճալուլ օլ գատըն քի Ասիթանէտէն զայպ

րաթ իտիւպ , մուհաֆաղայը հայաթըմըլ
իլին պիր նէվի ճէպրէ թէշէպպիւս իտէ-
րէք , օլ վէճհ իլէ իճրա իթտիրէպիլիլ
իտիք էվամիլի իմքէրաթթօրիլէյի :

Թէկլէ Կորկիս քէնտիլ ամճազատէսի
Վալիլմ Թէֆարիլի պիլլէրմիլէ Տէնպիլա վէ
Ճըլկա էյալաթընա նաղըր թալին գըլարադ
ինանը իտարէի էլէ ալմադ իլին օրայա
կէօնտէրտիլնտէ Ճըլկանըն էսկի պէյլէրի
տաթի , քի օգուլանլարըմըլ բէք ալա պի-
լիլլէր պունլար , անըն իլէ պէրապէր
կիւնէրլէր , Պու ֆիլմնէ քիմէլէր Վալի-
լմ Թէֆարիլի ասքէրինի պէյլէմէք իլին
քէօյլէրէ տաղըլմասընը նասիհաթ իտէր-
լէր , վէ միւհիպիլնէ օ տաթի իճրա ի-
տէր : Պու ալատա Ըսար Ամպանըն իլը
մէմուրունուն ամճազատէսի Կապրօ-Մէ-
տանի-Սլէմ աղտէմճէ մէրգուլմ իլէ պիր
էֆքեար իթթիֆադ իտիւպ , նալէ-
հան հիւճմ իլէ Վալիլմ Թէֆարիլին չա-
տըրընը պասար վէ քէնտիլի թուրուպ
զինճիլէ վուրուր վէ անըն տարմատաղըն
օլան ասքէրինի քէօյլէրին իլինտէ Եաղմա
իտէր : Հէր նէ գատար սօնրատան մէր-

օլտուղու հարոյն նասըլ օլապիլիլ քի տաթ
աղրապա վէ թալիլաթ թարաֆընտան
ալա թէհարրի իտիլապ սօրուլմաղ :

Սանիէն սալիլիլ պէյան զազէթայա
Բօմատա մուղիմ տէվլէթը Սլիլի սէֆա-
րէթիսանէսի ճանիպիլնտէն իւլ տէֆա մէ-
մուր իղամը իլէ վազապը մէգըրիլէնի
ատէմը ոըհէթի իլիթար օլունուրտա Եի-
նէ նասըլ օլապիլիլ քի զազէթալը մէզ-
պուր Մօնա . Պքանգի հազրէթլէրի ալէյ-
հիւնտէ զըլամ իթմէյէ հազգ էսինէպի-
լիլ :

Էրմէնի Գաթօլիք միլլէթի պէյնիտէ
թէքէվլիլն իտէն մէնէլէյի մալիլմէնի
պէտայէթիլնտէն պէրու կէրէք Բօմա քիւր-
սիլիլ շէրիֆ վէ կէրէք Գաթօլիք մէզ-
հէպէմիլ հազգընտա Տէր Սաատէթ զազէ-
թալէրինտէ տէրճը սահիֆէ օլան աղվիլաթ
վէ քէպպիլաթը միւթէտաթիտէն վէ էսհանը
ամմէյի պու կէօնա միւթէթիլաթլէր էլէ
հազգըմըլտա թահաիլ իտէն մէգալաթ-
տան իլէրուտէ հէր նէ ֆէնալըք զուհուր
իտէր իսէ Եալընըլ Էրմէնի Գաթօլիք միլ-
լէթինէ հասը օլմայլա ճիւլմէյէ սիրայէթ
իտէճէլինի մատէլ թէսիլաթ ասիթանէ
զազէթալէրինէ խալիսանէ պէյան իլ-
լէրիլ :

... Միւլէլիլի

Մուարաղայը միլլէթիլիլն հիլին պէ-
տայէթինտէ թուղեան իտէն կիւրուհու-
րէհապիլին մէրամը ֆատիտ էնճամլէրի
Եիլմաթիլիլքտէ գարար գըլաճաղընը
ֆէհմ վէ հիսս իտէմէմիլ օլտուղում ճիհէ-
թիլլէ անթի Գաթօլիք թարաֆընա իմլա
վէրմիլ իտիմ իսէ տէ մուսիլարէն անլէ-
րին շու նապէճա հալ ու հարաքէթլէրինէ
տըլգաթը թամմէ իլէ նաղար օլունտուգ-
տա պուլունտուգլարը շու հալ իլէ նիհա-
յէթ խարապիլլէթ իլգա օլաճաղարընը
պիլ միւշահատէ կէլէն Յունվար 27 տէ

գուլու թալիլիլի սէպիլ իտիւպ իմքէրա-
թօրուն Եանընա կէօնտէրի իսէ տէ , իմ-
քէրաթթօր Կապրօ-Մէտանի-Սլէմտէն ին-
թիգամ ալմայը գարար վէրիլ , Խշթէ
պէօյլէ Թէկլէ Կորկիս ճիհանկիլիլիլէ հա-
սէտ վէ ճահտ իթտիրճէ , պունա նիսպէթ
զօրպա կիրուհիլիլ տաթի թէզայիլապ պուլ-
տուղունտան , վիւքէլաթը քէնտիլինէ շու
վէճհ իւղրէ իյրատը իլիթար իտէրլէր ի-
տի : « Էֆէնտի սիլի շէճաաթը աղիմէ-
նիլ , վէ աղիլանէ թէտպիրիլիլիլէ պուն-
ճա պիլատ վէ պիլատանա հիւքմ իթտի-
նիլ , ահալիլէր իլէ մուամէլի իլիթիֆաթ-
քեարանէտէ պուլունտուղուլ , լաքին պուն-
լար սիլլէրին ըզհար իլլէտիլինիլ իշպու-
շէֆքէթ վէ մէրհամէթին գատըրին թա-
նըմայըլ , հազգընըլտա տաթիմա պէտ լի-
սանտա պուլունուպ , սիլտէն թուղեան
էթմէյէ վազթը միւսայիտ վէ էսէպ թէ-
հարրի իտէրլէր :

(Տէ-4)

